

## POSTANOWIENIE

16 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

na posiedzeniu niejawnym 16 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.A.

przeciwko S. spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej S. spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 13 kwietnia 2023 r., I ACa 1707/21,

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**

**2. zasądza od S. spółka akcyjna w W. na rzecz powódki A.A. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanej do dnia zapłaty.**

(M.M.)

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 20 października 2021 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie z powództwa A.A. przeciwko S. spółka akcyjna w W., w pkt. I ustalił, że umowa kredytu waloryzowanego wartością waluty obcej – frankiem szwajcarskim zawarta

w dniu 28 listopada 2007 r. przez powódkę z poprzednikiem prawnym strony pozwanej S. spółka akcyjna w W. – K. spółka akcyjna w W. jest nieważna; w pkt. II zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 26 860,58 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie; w pkt. III w pozostałym zakresie powództwo oddaliła; w pkt. IV zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki koszty postępowania; w pkt. V nakazał powódce, aby uiściła określone kwoty tytułem brakujących wydatków na koszt dowodu z opinii biegłego sądowego.

Wyrokiem z 13 kwietnia 2023 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, na skutek apelacji strony pozwanej i zażalenia powódki od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu, uchylił zaskarżony wyrok w pkt. II, IV i V i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania. W pkt. II Sąd Apelacyjny oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Od wyroku Sądu drugiej instancji skargę kasacyjną wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w pkt. II. Skarżący wskazał na występowanie w sprawie potrzeby wykładni przepisów art. 385<sup>1</sup> § 1 i 2 k.c., które wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów w zakresie w jakim odnoszą się one do skutków uznania postanowień umownych za abuzywne i możliwości zastąpienia takich postanowień przepisami dyspozytywnymi.

Strona pozwana wskazała również na nieważność postępowania w związku z art. 367 § 3 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 15zszs<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, gdyż że apelacja pozwanego została rozpatrzona w składzie jednego sędziego.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżącego obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie ilości przesłanek, wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest przecież jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08; z 24 lutego 2012 r., II PK 274/11; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

Uchwała składu całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, mająca moc zasady prawnej (art. 87 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym) i wiążąca inne składy Sądu Najwyższego, przesądziła, że w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie

prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów. Zatem wskazany przez skarżącego zakres wykładni art. 385<sup>1</sup> § 1 i 2 k.c., w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości (zob. m.in. postanowienie SN z 22 maja 2024 r., I CSK 707/24).

Stwierdzenie nieważności umowy mieści się w zakresie sankcji, jaką dyrektywa 93/13 przewiduje w związku z wykorzystywaniem przez przedsiębiorcę nieuczciwych postanowień umownych. W tym też kontekście należy rozważyć aspekt „utrzymania umowy w mocy” (jak wskazał pozwany) przez wprowadzenie rozwiązań z innych przepisów kodeksu cywilnego (art. 358 § 2 k.c.), czy art. 41 Prawa wekslowego. Na ten temat szeroko wypowiedziano się w orzecznictwie, również co do niemożności uzupełnienia postanowień umownych normami zawartymi w przepisach wskazanych przez pozwanego (zob. m.in. wyroki SN: z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; z 19 maja 2022 r., II CSKP 797/22).

Odnosząc się do zarzutu nieważności spowodowanej niewłaściwym składem Sądu drugiej instancji, stwierdzić należy, że co prawda zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, (OSNP 2023, nr 10, poz. 104) rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zzs<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Sąd Najwyższy nadając uchwale moc zasady prawnej ustalił jednak, że przyjęta w uchwale wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia, czyli od 26 kwietnia 2023 r., natomiast wyrok w drugiej instancji w niniejszej sprawie zapadł 13 kwietnia 2023 r., zatem w tym kontekście o nieważności postępowania nie może być mowy.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. O kosztach postępowania rozstrzygnięto stosownie do art. 98 § 1 i 3 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

(M.M.)

[ms]